

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

องค์กรพัฒนาเอกชน (อพช.) เป็นองค์กรที่ทำงานพัฒนาสังคมโดยไม่แสวงหาผลกำไร และมีบทบาทเป็นที่รู้จักมากขึ้นในสังคมไทย มีลักษณะเป็นการจัดตั้งโครงการขนาดเล็ก เป็นกลุ่ม ชมรม สมาคมและมูลนิธิ และเรียกรวม ๆ ว่า “อพช.” ทั่วประเทศมีหลายหมื่นองค์กร และทยอยเกิดขึ้นเรื่อย ๆ

กล่าวเฉพาะ อพช. ที่ทำงานพัฒนาชนบทในภาคอีสานที่รวมตัวกันในนาม คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนเพื่อการพัฒนาชนบท (กป.อพช.) ภาคอีสาน มีประมาณ 128 องค์กร

บทบาทของ อพช. ในการทำงานกับชาวบ้านย่อมส่งผลต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านซึ่งยังไม่เป็นที่รับทราบกันโดยทั่วไป ดังนั้นการศึกษาวิจัย เพื่อประมวลข้อมูลอย่างเป็นระบบจึงน่าจะทำให้เห็นความชัดเจนและนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานกับชาวบ้านต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดกระบวนการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรพัฒนาเอกชน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบขององค์กรพัฒนาเอกชนต่อวิถีชีวิตชาวบ้าน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้

1. เอกสารสรุปผลรายงานการวิจัย
2. การเผยแพร่ข้อมูลการวิจัยสู่หน่วยงานราชการและองค์กรพัฒนาเอกชน

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

- ศึกษาเอกสารรายงานต่าง ๆ
- การประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ประสานงานโครงการพัฒนาและผู้นำชาวบ้าน
- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
- การสังเกตกิจกรรมในหมู่บ้าน

ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- ประมวลจากเอกสารการประชุมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
- การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ตามกรอบประเด็นการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

- กรณีศึกษาองค์กรพัฒนาเอกชน 2 องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ และโครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อการพึ่งตนเอง
- ประชากรประกอบด้วย กรรมการองค์กร ผู้ประสานงาน เจ้าหน้าที่ ผู้นำชาวบ้าน และชาวบ้าน

1.6 ระยะเวลา เมษายน - กันยายน 2537 รวม 6 เดือน

1.7 งบประมาณ

สถาบันวิจัยและพัฒนา ภายใต้การสนับสนุนทุนอุดหนุนทั่วไปการวิจัย จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 22,000 บาท